

Josep M. Bernat Freixas, de Barcelona, és un advocat amb 25 anys d'ofici i especialitzat en dret laboral, camp que no ha abandonat des dels seus inicis al costat de Josep Solé Barberà, de qui té un entranyable record: **"Ell em va fer de mestre. Portava sobretot casos de dret laboral i també de penal, la majoria d'aquests relacionats amb el Tribunal d'Ordre Públic que actuava en aquells moments."** Recordar-se dels qui ens han ajudat és una tasca que caldria fer més sovint, i el nostre personatge no ho oblidarà: **"En Josep era un home que havia estat advocat de la UGT abans de la guerra i que durant el conflicte fins i tot va ser jutge. Tanmateix, amb l'arribada del nou règim va ser de primer condemnat a mort i després desterrat durant molts anys fora de Barcelona."** Ell el va conèixer quan era un jove que participava en la lluita clandestina contra el franquisme: **"Em van obrir un expedient i detenir diverses vegades i vaig entrar en contacte amb ell. A treballar al seu costat m'hi vaig posar l'any 1973, vam arribar a portar milers de casos d'ordre públic, sobretot assumptes d'obriers i d'estudiants que havien estat detinguts en algunes de les vagues que s'organitzaven."** Una època com aquella marca molt un jove com era aleshores el nostre advocat, i és conscient de fins a quin punt el va influir en la seva manera d'interpretar el seu voltant i la professió: **"En Josep feia d'advocat, però també de conseller d'aquells pares anguiats perquè tenien el fill a la presó, o de la dona que hi tenia el marit treballador."**

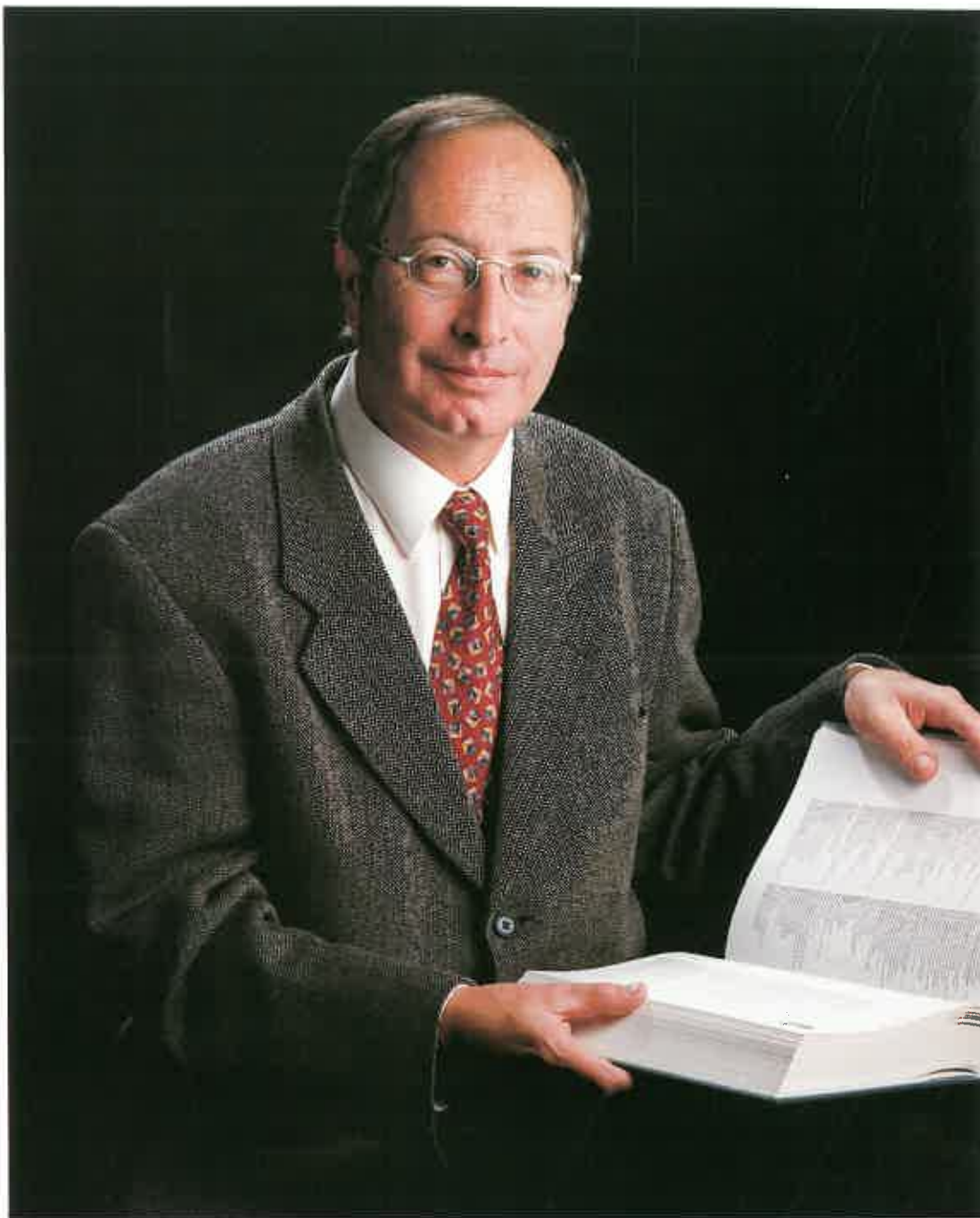
Sense deixar aquells moments, volem saber quina era la posició que tenien els jutges a l'hora de portar aquell tipus de cas: **"Crec que no eren jutges estrictament franquistes. N'hi havia una minoria d'addicta al règim, que fonamentalment eren els dels Tribunal d'Ordre Públic, però els altres eren en general homes molt vàlids per dictar sentències. En aquest sentit recordo, particularment, Enrique Molina i Antonio Carretero."** De totes maneres, afegeix: **"Tenien, però, una certa por de no agradar a les altes instàncies i això es notava més quan es tractava de resoldre conflictes col·lectius, perquè en els casos individuals eren potser més humans que alguns dels joves d'avui dia, als quals els falta una mica de rodatge."** Estirem una mica el fil d'aquesta darrera apreciació i parlem del sistema actual: **"El que és evident és que abans, quan un jutge arribava a una gran ciutat, ja portava molta experiència acumulada d'anys de servei en tribunals més petits. Ara, en canvi, toques amb nois de 25 anys que es troben portant una suspensió de pagaments de 5000 milions de pessetes i que no estan preparats per fer-ho."** És per aquesta raó que en Josep M. sempre ha defensat el tercer i quart torn, dels quals ens parla: **"La possibilitat de reconvertir advocats en jutges em sembla magnífica, i tinc bons amics que han fet el pas: havien estat extraordinaris laboralistes i ara són extraordinaris jutges."** I encara hi vol afegir una altra qüestió: **"Seria igualment molt interessant que també poguessin passar a fer de jutges alguns secretaris judicials. Considero que avui dia, tal i com funcionen les coses, cal ressituar els papers dins de l'oficina judicial i que aquesta seria una sortida molt important per a gent que coneix el dret i la figura dels quals com a fedataris del dret ha perdut sentit."** Continuant amb el tema dels jutges, aquest barceloní opina que les coses ja han començat a canviar, però que haurien de continuar fent-ho: **"A alguns joves els pot venir**

gran encarregar-se de determinats temes de cert volum, i el que cal és buscar sistemes perquè adquireixin aquest rodatge que els manca. Podrien, per exemple, ser ajudants d'un jutge abans d'ocupar el càrrec en un jutjat unipersonal."

Advocat laboralista, en Josep M. és també eminentment conciliador: **"La vida és negociació en tots els àmbits, fins i tot en els familiars. I en el món laboral sempre hi ha un conflicte entre l'empresari, que lluita per aconseguir el màxim de guanys, i el treballador, que vol millorar les seves condicions en el lloc que ocupa. Aquestes dues inèrcies que hi ha sempre presents són les que ens porten permanentment a buscar l'entesa entre les parts per poder arribar a una solució."** Tot i que va començar portant sempre i exclusivament casos de treballadors, les coses han anat canviant i ara també compta entre els seus clients amb algun empresari: **"Molts dels obrers i sindicalistes que havia defensat, avui dia s'han convertit en petits empresaris i em vénen a veure a mi per una simple qüestió de confiança."** De fet, de canvis n'ha observat alguns al llarg dels seus anys d'exercici continuat: **"És evident que el conflicte laboral ha canviat. Quan vaig començar estava molt polititzat i ara això ha quedat enrere. Les lleis afortunadament tendeixen cada vegada més a reforçar la negociació col·lectiva, el pacte i l'autonomia de les parts."** No obstant això, encara hi hauria d'haver millores: **"Les lleis són molt generals, i és diferent el que pot suposar una multinacional que una empresa petita. En aquest sentit, cal una legislació més adequada al tipus d'empresa que existeix. Encara no hem acabat de treure'ns de sobre les influències d'èpoques passades, el paternalisme de l'Estat."**

En Josep M. Bernat va viure uns anys força durs a la Junta del Col·legi d'Advocats de Barcelona, al costat d'Eugení Gay, per les reformes que van impulsar en el torn d'ofici: **"Havia arribat un moment en què es confonia el que era el torn d'ofici amb la justícia gratuïta. La Constitució diu que tindran dret a la justícia les persones que no disposen de recursos suficients; en canvi, un advocat d'ofici el pot demanar qualsevol persona però això no vol dir que no s'hagi de pagar mai."** La reforma va consistir doncs en el següent: **"L'any 1994, quan Juan Alberto Belloch, amb qui m'uneix una gran amistat, va arribar al Ministeri de Justícia, vam impulsar una llei en la qual es delimitaven els requisits per poder accedir a la justícia gratuïta. El problema que vam tenir va ser que els advocats joves es refiaven de la gran demanda que tenia el torn d'ofici per guanyar-se la vida. Va costar fer-los entendre que la justícia gratuïta és un dret del ciutadà i no de l'advocat."** A més de desjudicialitzar el tràmit per aconseguir aquesta gratuïtat es va decidir que els companys escollissin una especialitat en el torn: **"Del que es tractava era d'assegurar que el ciutadà sense recursos pogués tenir un bon advocat, especialitzat en el tema d'aquell assumpte."**

Participa, des del començament de la seva carrera, de la història de la justícia d'aquest país, el nostre lletrat recorda alguns dels seus professors com Fernández de Villavicencio, Angel Latorre, Jiménez de Parga i Jordi Solé Tura. D'altra banda, se sent orgullós de ser un dels fundadors de l'Associació Catalana de Juristes Demòcrates: **"Té la particularitat de no ser exclusivament per a advocats, sinó que és un pont per al diàleg entre lletrats i jutges."**

“És evident que el conflicte laboral ha canviat: quan vaig començar estava molt polititzat i ara això ha quedat enrere”

Josep M. Bernat - Barcelona (Barcelonès)